

Uit de laatste aanhaling blijkt, dat men ook in de oudheid — (Galenus leefde in de 2de eeuw n. Chr.) — de helende kracht van de Plantago kende. De grote medici-kruidkundigen der oudheid, als *Hippokrates*, *Plinius*, *Dioskorides* en *Paulus van Aegina* spreken reeds in dezelfde geest.

We zien hieruit weer duidelijk, dat een groot deel van de volksgeneeskunde niets anders is dan gepopulariseerde officiële medische wetenschap van vroeger eeuwen.

Nog een voorbeeld uit bovengenoemde streek in Utrecht. De bladeren van de *Salvia pratensis* (Veldsalie) worden daar, en ook in andere plaatsen van ons land, veel gebruikt als mondzuiverend middel, in 't bijzonder bij aandoeningen van het tandvlees; ook als prophylactisch middel. Dit klopt met hetgeen *Dodanaeus* zegt op blz. 468 van zijn bovenaangehaald werk: „Tselve cruijdt (nl. de Salie) verlicht de pijn van den hoofde, ende *suijvert het tandt-vleesch ende tanden*, ende maect goeden adem, in wijn ghesoden”. *Joh. van Beverwijck*, *Schat der Ongezontheyt* (Ed. 1651), II, 32, schrijft in overeenstemming hiermee: „Wt wat oorsaeck de tanden los sijn, so moeten deselve vast gestelt werden door t'Samentreckende middelen. Hier toe heb ick veel jaren in het gebruyck gehadt het volgende Tantwater. Neemt *Salve*, Broenetsels, Rosmaryn, van elcks drie handt vol”, enz.

Groningen.

CHR. STAPELKAMP.

Roodborsttapuit. Naar aanleiding van „Januari” kan ik u over het voorkomen van de Roodborsttapuit mededelen, dat ik 10 Nov. 1935 een mannelijk exemplaar heb gezien in de duinen alhier. De sperwer nam ik den heelen winter door waar in en bij de duinen, torenvalk niet in het duin, maar wel in de polder. In de duinen zwerven ook veel buizerden en ruigpootbuiserden; ook zag ik een kiekendief.

Renesse, 12 Februari 1936.

N. H. BEIJE.

Sneeuwgorz. 20 Jan. zagen we op een zandig terrein even buiten R'dam een sneeuwgorz. Kop grijs, borst en buik grijswit, bovenzijde donker gekleurd. Op de vleugels een groote, bijna vierkante, witte vlek. Buitenste staartpennen wit.

Dit is niet de eerste maal, dat we deze vogelsoort in R'dam hebben waargenomen. 22 Jan. '33 zagen we een troepje van 12 sneeuwgorzen op het in dien tijd nog braak liggende „Land van Hoboken”. Dit terrein ligt bijna in het centrum van de stad.

A. VAN DEN OORD,
S. DE WAARD.

Zwarte Specht in de duinstreek. In „Amoeba” van 2 Februari '36 doet de heer Fred. Wilmink de volgende mededeeling: „Van half December '35 tot half Januari '36 huisvestte het Panbosch bij Katwijk een zwarte specht. Deze voor ons westerlingen zeldzame verschijning heb ik ook het jaar daarvoor waargenomen n.l. van October 1934 tot Februari 1935. Toen waren er zelfs twee stuks aanwezig. Duidelijk hoorde je het snelle krû-krû-krû-krû en wanneer ze bij elkaar in de buurt kwamen, het lokkende te-lûû.

De Zeedennen dragen duidelijk de sporen van zijn aanwezigheid. Groote stukken bast zijn door de woesteling van de boomen getrommeld.

Hop. In de Februari-afl. „Amoeba” dit bericht over de hop: Op 3 October '35 zag ik bij de vloeivelden van Hilversum een hop. Het was midden in de trektijd, de volgende dag was hij dan ook verdwenen. De vogel was zeer schuw, hoewel ik hem tot op 3 m afstand beslopen heb. In de vlucht waren de wit-zwarte vleugels en oranje kleur van de rug karakteristiek. Z'n roep heb ik niet gehoord.

GERARD DE VRIES.

De kleine bonte specht. Van Oort schrijft in zijn groote werk „De Vogels van Nederland” in deel IV, welk deel in 1930 is verschenen, dat de Kleine bonte specht enkele malen broedend in ons land is waargenomen. Hij noemt dan elf gevallen, verspreid over de provincies Zuid-Holland, Noord-Holland, Utrecht, Gelderland, Overijssel en Noord-Brabant. Ook Thijsse in de ze druk van „Het Vogelboekje” en Strijbos in „Hoe heet die vogel?” noemen de Kleine bonte specht een zeldzame broedvogel. Aangezien het broeden van den Kleinen bonten specht in ons land derhalve tot de bijzonderheden behoort, acht ik mijne bevindingen dien-aangaande de vermelding waard. Op 9 Juni 1935 vond ik te Ter Apel (Gron.) het nest van een Kleinen bonten specht. Mijn aandacht werd getrokken door het aanhoudend geschreeuw van een jongen vogel en hierop afgaande vond ik spoedig het nest, waar de kop van een nieuwsgierigen jongen specht uit kwam kijken. Toen hij onraad speurde, verdween hij voor een oogenblik. Terwijl ik in de nabijheid van het nest bleef wachten, kwam al spoedig één van de ouders, die, hoewel hij mijn aanwezigheid moet hebben bemerkt, zich dadelijk naar het jong begaf. Het nest bevond zich op ongeveer 4 Meter hoogte boven den grond in een elzenboom van naar schatting 10 Meter lengte.

Reeds eerder, in 1933, zag ik te Smeerling bij Onstwedde (Gron.) een Kleinen bonten specht, die zich begaf naar een nestgat in een esch. Op 28 April, 1 Mei, 25 Mei en 7 Juni kon ik dit telkens waarnemen, zonder daar lang op te behoeven te wachten. Ik neem dan ook aan, dat ook hier een Kleine bonte specht heeft gebroed. De nestopening bevond zich ongeveer 6 Meter boven den grond in een boom van ongeveer 8 Meter lengte.

Voor meerdere waarnemingen lagen beide gevallen te ver van mijn woonplaats.

Het trof mij steeds, ook buiten deze gevallen, dat de Kleine bonte specht niet schuw is, heel anders dan b.v. de groene specht, die zoo moeilijk te benaderen is.

Winschoten, 29 October 1935.

Mr. W. J. BOLT.

Late Lepelaar. Misschien is het voor „De Levende Natuur” van belang te vermelden dat wij Zaterdag j.l. 21 December op een N.J.N.-excursie van de afd. Goes en Middelburg bij het Sloe een Lepelaar zagen.

Daar in het Vogelboekje vermeld staat dat deze vogel in Februari komt en in Augustus vertrekt en dat de Heer Jan P. Strijbos in afl. 7 van de 37e jaargang van „De Levende Natuur” zegt dat zij terugkeren in de tweede helft van Februari, dacht ik dat het wel vroeg was. Zou het misschien mogelijk zijn dat dit een z.g. voortrekker is. Weten Redactie of lezers hier meer van?

Goes, 24 December 1935.

HANS LODDER.

Dit is wel een zeer interessante waarneming. De vraag of wij te doen hebben met een nablijver of een voortrekker is niet zoo heel makkelijk te beantwoorden. In onze officieele vogellijst, die van Van Oordt en Verwey vinden wij tot 1925 als laatste lepelaar-datum 3 December, als vroegste 5 Februari en hieruit zouden we moeten concluderen tot: „nablijver”.

Dat Sloe is toch wel een excursie-oord van den eersten rang. Waren er soms ook nog kluten?

JAC. P. TH.

Lievenheersbeestjes. Wil degene, die op zijn omzwervingen ergens, waar dan ook, een grote hoeveelheid *Coccinelliden* (Lievenheersbeestjes) aantreft, zo vriendelijk zijn, dit zo spoedig mogelijk te melden, met vindplaats, ontwikkelingsstadium (ei, larve, pop of imago) en mogelijke andere bijzonderheden aan R. J. VAN DER LINDE, Hoogewoerd 14, Leiden.

Stadswallen. Het enthousiasme van den Heer Ad. C. P. Baars voor het feit, dat ook de „Stadswallen” de levende natuur om Amsterdam iets nader tot den wandelaar brengen, kan ik ten volle waardeeren.

Minder eens ben ik het met de (voorzichtig geuite) qualificatie „interessant monument”. M.i. heeft dat „dijkje” het landschapsbeeld nu niet bepaald verfraaid. In het bijzonder valt dit op juist nabij en aan de oevers van den Amstel. Vanaf de Zuidergasfabriek en omgeving had men voorheen een prachtig uitzicht tot aan de Kalfjeslaan toe. Vooral in den winter bij helder vriezende weer en rood ondergaande zon, kon men dan even in stilte genieten. Thans werkt die dijk beslist storend, ook wanneer men in de teruggaande richting, vanaf het Kalfje naar Amsterdam wandelt. Wat wij „boven” gewonnen hebben, is „beneden” verloren.

Terecht merkt de Heer Baars op „vormen de Zuidelijke rand en de oevers van den Amstel met het geboorte en struikgewas een goed jacht- en woongebied voor de kleinere soorten”. Daaraan is het grootendeels toe te schrijven, dat de meeste vogels, die $\pm$ 20 jaar geleden in deze streek voorkwamen, er thans nog zijn waar te nemen. Ook de begraafplaats „Zorgvliet” trekt door haar stilte en haar beplanting veel vogels. Verleden jaar was de koekoek er regelmatig te hooren. Wie dezen vogel in die omgeving dit jaar weer voor het eerst bemerkt, kan zich verdienen te maken met eene opgave. Ook bevond zich een „gierzwaluwenboom” vlak aan den drukken straatweg langs den Amstel even voor den dijk. Op mooie warme zomeravonden kon men het successievelijk „starten” der diertjes voor de bekende avond- en nachtvluchten meemaken.

Met het voorgaande nu meen ik te zeggen, dat al zijn er momenteel zeker aangename voordeelen aan het bezit der „Stadswallen” verbonden, wij voor het waarnemen der levende natuur dezen dijk toch wel hadden kunnen missen. Van mijn kant hoop ik tenminste, dat er niet meer van dergelijke „monumenten” om Amsterdam zullen verrijzen, te meer, omdat het niet geheel uitgesloten is, dat te eeniger tijd de treinen er toch nog over zullen komen te denderen

Amsterdam, 16 Mei '36.

J. TEN HAGEN.

GEVRAAGD:

Leeg album Bloemen in onze Tuin van Verkade. Aanbieding aan Dr. J. C. VAN DEN BOSCH, Steenwijk, Tramlaan 13.

Van „Die Schmetterlinge Europa's”, Dritte Auflage van Hoffmann, bearbeitet von Arnold Spuler: het vierde deel: Raupen.

Prijsopgave aan R. A. MAAS GEESTERANUS, Frankenslag 52, den Haag.